

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 4
“GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2022 iHappiness: ความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนในยุคสังคมดิจิทัล”

การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน Academic Administration to Develop Students' Career Skills

ทัศนพล แก้วเพชรบุตร และวิภาดา ประสารทรัพย์
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
E-Mail: s64561802090@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

ความเจริญก้าวหน้าและการพัฒนาของสังคมโลกอย่างรวดเร็ว ทำให้ทุกภูมิภาคของโลกสามารถรับรู้ติดต่อข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วเชื่อมต่อกันอย่างไร้พรมแดน ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างก้าวกระโดดภายใต้การขับเคลื่อนปัจจัยพื้นฐานทางสังคมของประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาคนที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเป็นสำคัญ สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานที่สำคัญโดยเฉพาะในส่วนของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่มีส่วนสำคัญในการวางแผนจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ถูกต้องและเหมาะสมตามหลักสูตร พร้อมทั้งพัฒนาหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับสภาพบริบทของพื้นที่สอดคล้องกับอาชีพในท้องถิ่น และสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีความหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน และนำไปสู่การพัฒนาและการสร้างทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับอนาคตแก่ผู้เรียน บทความทางวิชาการนี้ต้องการนำเสนอแนวคิดในการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน สามารถนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการศึกษาและพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียนตามแนวทางของยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน

คำสำคัญ: การบริหาร, การบริหารวิชาการ, ทักษะอาชีพ

Abstract

The rapid advancement and development of the global society allow all regions of the world to be able to communicate with information quickly and connect without boundaries. It affects the country's development by leaps and bounds under the operating of the country's social fundamentals, especially the development of people who are involved in the management of education is very important. The educational institution is very important, especially in the academic administration of the educational institution, which plays an important role in the planning of educational management to develop students correctly and appropriately according to the curriculum. As well as to develop the curriculum to be flexible by the context of the area in line with local occupations and respond to social changes that are diverse and suitable for learners and lead to the development and creation of learning skills that are important for the future of learners. This academic paper aims to present concepts of academic administration to develop students' professional skills. The information can be used as a guideline for studying and developing academic administration

to develop students' career skills according to the guideline of the National Strategy 2018-2037. The objective was to study the guidelines for academic administration to develop the career skills of students.

Keywords: administration, academic administration, career skills

บทนำ

การศึกษาถือเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษามีความเกี่ยวพันโดยตรงกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรมการเมืองการปกครองและสิ่งแวดล้อมและพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างปัจจัยพื้นฐานทางสังคมของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งพร้อมที่จะขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาคนหรือทุนมนุษย์ให้มีความเข้มแข็งพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งขณะเดียวกันย่อมที่จะต้องมีการพัฒนาในหลากหลายด้าน โดยเฉพาะในด้านการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการ และสถานศึกษาจะต้องพัฒนากำลังคนให้มีขีดความสามารถและศักยภาพพร้อมทั้งให้ความสำคัญในการพัฒนาคนอย่างยั่งยืน นอกจากนี้การส่งเสริมหรือการพัฒนา “ทักษะ” (Skill) หรือความชำนาญในการปฏิบัติมากกว่าเนื้อหาตามตำรา โดยแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (2560 : 79) ระบุว่าวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาประการที่ 2 คือ เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดีมีคุณลักษณะทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติ และเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้น แผนการศึกษาแห่งชาติได้วางเป้าหมายไว้ 2 ด้าน คือ เป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) และเป้าหมายของการจัดการศึกษา (Aspirations) 5 ประการ ดังนี้ 1) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง (Access) 2) ผู้เรียนทุกคนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (Equity) 3) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพสามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ (Quality) 4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพเพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency) 5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) ทั้งนี้ผู้เรียนควรมีทักษะที่ครอบคลุม 3 กลุ่ม ได้แก่ ทักษะพื้นฐาน คือ ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น ทักษะเพื่อการทำงาน คือ ทักษะพื้นฐานในการทำงานของทุกอาชีพ ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร และทักษะเฉพาะอาชีพ ทักษะเบื้องต้นของอาชีพที่สนใจ สอดคล้องกับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกระดับทุกประเภทให้ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นของโลกในศตวรรษที่ 21 อย่างครบถ้วน เป็นคนดี มีวินัย มีความรักในสถาบันหลักของชาติยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมืองและสอดคล้องกับความต้องการในทักษะการประกอบอาชีพที่สำคัญในโลกยุคใหม่ตามมุมมองของผู้ประกอบการ ตามที่ วัชรสินธุ์ เพ็งบุบผา (2564 : 147) กล่าวว่า ทักษะตามมุมมองผู้ประกอบการทักษะแรกที่นักเรียนมีความต้องการจำเป็น

คือ ประสบการณ์ในอาชีพ ทักษะการคิดนวัตกรรม ทักษะการคล่องตัว ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการบริหารงาน ซึ่งทั้ง 5 ทักษะเหล่านี้จะต้องมีการปรับปรุงเร่งด่วนในการส่งเสริมให้เกิดขึ้นกับนักเรียนเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการในตลาดงาน

ฉะนั้นการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพให้ผู้เรียนทุกระดับการศึกษาจึงทำให้ผู้เรียนมองเห็นภาพงานอาชีพต่าง ๆ พร้อมมุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง สำรวจความใจความถนัดและมองเห็นการทำงานของตนเองในอนาคตเพื่อวางแผนในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมีคุณภาพขณะที่สถานศึกษาได้ร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อเตรียมคนให้มีทักษะและมีศักยภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ด้านทักษะฝีมือทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ด้านลักษณะนิสัยในการทำงานให้สามารถก้าวสู่โลกแห่งการทำงานหรือศึกษาต่ออย่างมีคุณภาพ

ดังนั้น ผู้เขียนจึงมีความสนใจในงานบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพผู้เรียนซึ่งส่วนสำคัญอย่างมากในการกำหนดการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่ส่งผลต่อการผลัดถิ่นและสร้างการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีการปรับตัวและเกิดทักษะที่สำคัญในการประกอบอาชีพ และเพื่อให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน อีกทั้งยังเป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการศึกษาและพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียนตามแนวทางของยุทธศาสตร์ชาติสี่ปี

ประเด็นที่สำคัญที่ควรศึกษางานบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพผู้เรียนจึงต้องมีการบริหารและขับเคลื่อนให้การศึกษาค้นคว้าพัฒนาทักษะอาชีพแก่ผู้เรียน ดังต่อไปนี้

การบริหาร (administration)

การบริหารเป็นขั้นตอนการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยการวางแผน การจัดการองค์กร การสั่งการ และการประสานความร่วมมือผ่านบุคคลากรเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายการบริหาร ดังนี้ ดวงนภา เตปะ (2562 : 20) กล่าวว่า การบริหารคือกระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายขององค์กรโดยอาศัยศาสตร์และศิลป์ในการใช้บุคคลและทรัพยากรอื่น ๆ ทำหน้าที่ในการวางแผนการ จัดองค์การ จัดการทำงาน สั่งการและควบคุมการทำงานให้กิจกรรมขององค์กรดำเนินงานไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ พระมหาธีรเพชร มาตพงษ์ (2561 : 48) ได้อธิบายการบริหารไว้ว่า การบริหารคือกระบวนการที่ทำให้สำเร็จวัตถุประสงค์โดยผ่านบุคคลโดยองค์ประกอบของการบริหาร ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ การจัดการองค์กร การกำหนดนโยบาย การบริหาร และการควบคุม และยังหมายถึงกระบวนการทำงานซึ่งทำกับบุคคลอื่นที่ต้องอาศัยคนอื่น ๆ ซึ่งอาจทำกับบุคคลอื่นหรือผ่านบุคคลอื่น โดยต้องอาศัยศาสตร์และศิลป์ในการทำงานเพื่อให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ปันตดา นกแก้ว (2562 : 21) และ มูนา จารง (2560 : 10) ได้อธิบายการบริหารไว้ว่า การบริหารคือกระบวนการที่ผู้บริหารและบุคคลในองค์กรทำกิจกรรมร่วมกันมีการวางแผนจัดการองค์การ การควบคุมและจัดคนเข้าทำงาน ผู้บริหารเป็นผู้นำในการบริหารโดยอาศัยปัจจัยด้านต่าง ๆ เช่น งบประมาณ บุคคล กระบวนการ และเทคโนโลยีในการทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่าการบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยอาศัยความร่วมมือกันของบุคคลภายในองค์กรผ่านการวางแผนดำเนินการ และการจัดการจัดการองค์กร

การบริหารงานวิชาการ (academic administration)

การบริหารงานวิชาการ คือ กระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกอย่างภายในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นด้านเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญและเป็นหลักในการบริหารวิชาการและบริหารสถานศึกษา อีกทั้งยังเป็นส่วนสำคัญที่คอยผลักดันให้โรงเรียนจัดการงานทางด้านวิชาการอย่างเป็นระบบ ซึ่งด้านวิชาการจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ วัดจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนขณะเดียวกันสถานศึกษาต้องจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพตามหลักสูตรที่กำหนดขึ้น สอดคล้องต่อการพัฒนาต่อความต้องการของสังคมและประเทศชาติ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 17) ได้กล่าวไว้ว่าการบริหารงานวิชาการนั้น หมายถึงการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนตามเป้าหมายของหลักสูตรและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการบริหารวิชาการนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งทางด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนทั้งทางด้านของตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดการศึกษาและการพัฒนาส่งเสริมประสิทธิภาพของการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้นเอง ขณะเดียวกันภายใต้การบริหารวิชาการนั้นก็ต้องมีขอบข่ายเพื่อกำหนดบทบาทและหน้าที่ของการบริหารงานวิชาการ โดยงานทุกอย่างที่ผู้บริหารดำเนินงานการบริหารในสถานศึกษาภายใต้ขอบข่ายของงานวิชาการมีหลายด้าน เช่น การวางแผนการดำเนินงาน การจัดบริการการเรียนการสอน การจัดทำหลักสูตร การวัดประเมินผล การแนะแนว การนิเทศ การประกันคุณภาพ การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และการให้ชุมชนสังคมมีส่วนร่วมทั้งหมดนี้เพื่อต้องการพัฒนาทักษะของผู้เรียนทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Gorton (1983) กล่าวว่าการบริหารวิชาการหมายถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่ทำให้เกิดการพัฒนาแก่สถานศึกษาและหาแนวทางในการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถเพิ่มเติมขึ้น โดยมีงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ การจัดทำหลักสูตร การจัดทำแผนการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาการหาแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตามตลอดจนการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษา นอกจากนี้ ดวงนภา เตปะ (2562 : 20) กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการประกอบด้วยกำหนดนโยบายการวางแผนงานเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษาโดยมีการตรวจสอบประเมินผล การดำเนินงาน และรายงานผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นสุดกระบวนการ

ดังนั้น อาจสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานซึ่งเกี่ยวกับการวางแผนและพัฒนาคุณภาพของการศึกษาให้ดีขึ้นตามการทำงาน ตามขอบข่ายของงานวิชาการในด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้แก่ผู้เรียน

ทักษะอาชีพ (Career Skills)

ทักษะอาชีพเป็นทักษะที่ตอบสนองความต้องการพื้นฐานในการประกอบอาชีพของมนุษย์และเป็นส่วนสำคัญที่เสริมสร้างให้บุคคลมีความเข้าใจความต้องการในตนเองมากขึ้นมีการวางแผนและจัดการชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสมให้พร้อมสำหรับการประกอบอาชีพหรือวางแผนในการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพในอนาคต การพัฒนาทักษะอาชีพเป็นการจัดการที่ส่งเสริมให้บุคคลมีความรู้ความเข้าใจมีความสนใจและความถนัด ที่สอดคล้องกับงานรวมถึงช่วยในเรื่องของการวางแผนสำหรับอาชีพในอนาคต โดย กัญญาณัฐ ปูนา (2562) ได้อธิบายทักษะอาชีพไว้ว่า ทักษะอาชีพประกอบด้วยทักษะด้านความยืดหยุ่นและความสามารถในการ

ปรับตัว ทักษะด้านการริเริ่มและการกำกับดูแลตนเองได้ ทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม ทักษะด้านการมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ ทักษะด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ จันทรเพ็ญ สุวรรณคร (2558 : 126) ได้กล่าวถึงการพัฒนาการใช้ทักษะอาชีพไว้ว่าการพัฒนาการใช้ทักษะอาชีพสำหรับผู้เรียนในสถานศึกษาควรเริ่มต้นจากการสำรวจความต้องการของผู้เรียนควรสอดคล้องเหมาะสมกับชุมชน บริษัท และสภาพแวดล้อมของผู้เรียนจากนั้นจึงทำการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพให้กับผู้เรียนโดยคำนึงถึงความสามารถ ความถนัด ความสนใจ แหล่งประกอบการรอบตัวผู้เรียนที่สนับสนุนการฝึกทักษะอาชีพ ทั้งนี้กระบวนการพัฒนาผู้เรียนมีกระบวนการควรจัดให้เป็นระบบและต่อเนื่อง ขณะที่ สายเพ็ญ บุญทองแก้ว (2563 : 6) กล่าวว่าทักษะอาชีพ หมายถึง ความชำนาญในการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งที่เกิดจากการปฏิบัติ บ่อย ๆ เป็นงานที่พึงประสงค์ต่อสังคมและก่อให้เกิดรายได้เพื่อมาเลี้ยงชีพ นอกจากนี้ สรเดช เลิศวัฒนาวนิช (2560 : 72) ได้อธิบายไว้ว่า ทักษะอาชีพ เป็นทักษะพื้นฐานจำเป็นที่ใช้ในการประกอบอาชีพเบื้องต้น โดยประกอบด้วยทักษะต่างๆ ดังนี้ 1. ทักษะการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ (Communication and Human Skills) เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในการทำงาน สร้างสร้างความรักใคร่ ความนับถือ ความจงรักภักดีและความร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานระหว่างกัน การประสานงานกับบุคคลอื่น ๆ รู้จักบทบาทหน้าที่ในกลุ่มมีทักษะในการฟัง พูด มีภาวะผู้นำและผู้ตามในการทำงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ 2. ทักษะกระบวนการทำงาน (Process Skill) เป็นการลงมือทำงานอย่างเป็นระบบทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มโดยการวิเคราะห์งานเพื่อกำหนดเป้าหมายของงานจากนั้นร่วมกันวางแผนในการทำงานกลุ่มกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของแต่ละคน วางแผนวิธีการดำเนินงานระยะเวลางบประมาณเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของ โดยมีขั้นตอน คือ การกำหนดเป้าหมาย การวางแผนในการทำงาน การดำเนินงาน การประเมินผล 3. ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา (Problem Solving Skill) เป็นความสามารถในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบด้วยการสังเกต วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาเพื่อหาวิธีการในการแก้ปัญหาและประเมินการดำเนินการแก้ไขปัญหว่าสามารถแก้ปัญหาได้จริงหรือไม่อย่างไร เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาเดิมอีกครั้งโดยมีขั้นตอน คือ การสังเกต การวิเคราะห์ หาวิธีการ เลือกรูปวิธีการและประเมิน 4. ทักษะแสวงหาความรู้ (Inquiry Skills) เป็นการค้นคว้าหาความรู้ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาสร้างองค์ความรู้ใหม่โดยอาจมาจากการคิด การศึกษา การทดลอง หรือจากประสบการณ์ตรงโดยปฏิบัติจากผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญและการนำเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการแสวงหาความรู้ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงานโดยมีขั้นตอน คือ กำหนดปัญหา การวางแผนในการสืบค้นข้อมูล การดำเนินการ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสืบค้น การสรุปผลและนำไปใช้ และ 5. ทักษะการจัดการ (Management Skill) เป็นการจัดสรรเวลาและงานให้เป็นระบบจัดสรรคนให้เหมาะสมกับงานมีบรรยากาศในการทำงานเพื่อสร้างทีมในการทำงานร่วมกันจนสำเร็จให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแบ่งออกเป็น 2 ระบบ คือ การจัดการระบบงาน (การทำงานเดี่ยว) และการจัดการระบบคน (การทำงานกลุ่ม)

ดังนั้นกล่าวโดยสรุป ทักษะอาชีพ เป็นทักษะที่ตอบสนองความต้องการพื้นฐานในการประกอบอาชีพของมนุษย์ และเป็นส่วนสำคัญที่เสริมสร้างให้บุคคลมีความเข้าใจความต้องการในตนเองมากขึ้น มีการวางแผนและจัดการชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสมให้พร้อมสำหรับการประกอบอาชีพหรือวางแผนในการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพในอนาคต ในขณะเดียวกันการที่จะส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพนั้นก็ยังมีทักษะอื่น ๆ เป็นส่วนประกอบไปด้วยทั้งทักษะการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ ทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะกระบวนการ

แก้ปัญหา ทักษะแสวงหาความรู้ และทักษะการจัดการซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาทักษะอาชีพให้มีความพร้อม
กล้าเผชิญพร้อมรับมือกับปัญหา รู้จักวางแผน และอยู่ร่วมในสังคมที่หลากหลาย พร้อมทั้งมีความคิดสร้างสรรค์
ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการใช้ชีวิตและการประกอบอาชีพ

สรุปผล

ผลการศึกษาค้นคว้าเรื่อง “การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน” ซึ่งได้สังเคราะห์
จากบทความวิจัยและบทความวิชาการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อ
พัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียนซึ่งเขียนได้ สรุปผลการศึกษาไว้ดังนี้

แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียนนั้น นอกเหนือจากการบริหาร
จัดการเรียนรู้ทางด้านวิชาการยังต้องมีการพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน โดยเฉพาะทักษะทางด้าน
อาชีพและการดำรงชีวิตซึ่งเป็นทักษะสำคัญอยู่เสมอ โดยอาจมีการจัดทำผ่านการกำหนดคุณลักษณะที่พึง
ประสงค์ กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และเป้าหมายในการพัฒนา จัดทำแผนพัฒนา สร้างระบบและกลไกใน
การพัฒนา ฯลฯ เพื่อให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และควรมีพัฒนาทักษะอาชีพในด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน
เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ พร้อมเสริมสร้างทักษะที่ตอบสนอง
ความต้องการในการประกอบอาชีพ ทั้งทักษะการเข้าสังคม การทำงาน การแก้ปัญหา และทักษะอาชีพ ซึ่งเป็น
ส่วนสำคัญที่เสริมสร้างให้บุคคลมีความเข้าใจความต้องการในตนเองมากขึ้น มีการวางแผนและจัดการชีวิตของ
ตนเองได้อย่างเหมาะสม ให้พร้อมสำหรับการประกอบอาชีพหรือวางแผนในการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพใน
อนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กัญญาณัฐ ปูนา. (2562). ข้อเสนอเชิงนโยบายในการบริหารจัดการการศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะ อาชีพ
สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาพื้นที่พิเศษ จังหวัด
เชียงราย. วารสารบัณฑิตศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
- จันทร์เพ็ญ สุวรรณคร. (2558). กระบวนทัศน์การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้าง การใช้ทักษะชีวิตและ
อาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัย
ศิลปากร : นครปฐม
- ดวงนภา เตปา. (2562). การพัฒนานาคู่มือการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านท่าวบุญเรืองอำเภอ
หางดง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- ปนัดดา นกแก้ว. (2562). ทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
จังหวัดสมุทรปราการ. ปริญญาโทศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ธัญบุรี
- พระมหาธีรเพชร มาตพงษ์. (2561). การสังเคราะห์รูปแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนพระปริยัติ
ธรรมแผนกสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสยาม
- มูนา จารง. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์
เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2. สารนิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 4

“GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2022 iHappiness: ความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนในยุคสังคมดิจิทัล”

- วัชรสินธุ์ เฝิงบุบผา. (2564). **ทักษะการประกอบอาชีพที่สำคัญในโลกยุคใหม่ที่นักเรียนไทยควรได้รับการพัฒนา : การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. ครุศาสตร์สาขาน ปีที่15 ฉบับที่ 1**
- สรเดช เลิศวัฒนาวานิช. (2560). **การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยศิลปากร : นครปฐม.**
- สายเพ็ญ บุญทองแก้ว. (2563). **การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี : สุราษฎร์ธานี**
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **การศึกษาวิเคราะห์ระบบการศึกษาไทย. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2565. จาก : <https://www.obec.go.th>.**
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2759. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2565. จาก : <https://www.obec.go.th>.**
- Richard A. Gorton. (1893). **School Administration and Supervision: Leadership Challenges and Opportunities, 2nd ed. (Ohio: W.C.Brown Co, 1983), 158-164**